

Jakie możliwości daje nieskoszony trawnik?

Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Co to jest różnorodność biologiczna?

Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

Różnorodność biologiczna (bioróżnorodność)

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie wszystkich organizmów żyjących na Ziemi, będących nieodłączną częścią zamieszkiwanych przez siebie ekosystemów (lądowych, morskich lub słodkowodnych) oraz zespołów ekologicznych. Różnorodność biologiczna obejmuje różnorodność w obrębie danego gatunku, różnorodność gatunków w określonym siedlisku oraz różnorodność na poziomie ekosystemów.

Źródło: <https://www.ekologia.pl/wiedza/slovníki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/roznorodnosc-biologiczna>

Gdzie występuje większa różnorodność biologiczna?

Nieoszony trawnik

Źródło: Kellie Churchman, Pexels - Koszony trawnik

Dlaczego różnorodność biologiczna jest ważna?

Różnorodność biologiczna jest:

- niezbędna dla życia na ziemi - zapewnia optymalne warunki do życia, pożywienie, czystą wodę i powietrze,
- niezbędna dla dobrobytu człowieka - zapewnia funkcje podtrzymujące gospodarkę i zdrowie społeczeństw, zapewnia nam dostęp do wszystkich dóbr, źródeł energii, włókien i lekarstw,
- reguluje klimat (absorpcja dwutlenku węgla przez lasy, torfowiska i oceany),
- wpływa na zdrowie, umożliwia kontakt z naturą i zapewnia przestrzeń do rekreacji oraz odpoczynku.

Różnorodność biologiczna ma zasadnicze znaczenie dla życia

Źródła: <https://www.eea.europa.eu/pl/themes/biodiversity/intro>; https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/eu-biodiversity-strategy-2030_pl

Różnorodność biologiczna a klimat

Ekosystemy zróżnicowane biologicznie:

- mają większą odporność na zmianę klimatu,
- absorbują dwutlenek węgla z atmosfery przez glebę, oceany i lasy.

Presja człowieka i zmiany klimatu zagrażają najważniejszym funkcjom ekosystemów:

- czysta woda,
- zdrowe oceany,
- żyzna gleba,
- zapewnienie optymalnych warunków do życia na ziemi.

Ochrona różnorodności biologicznej może pomóc nam zatrzymać zmianę klimatu, jak i przystosować się do niej. **Zdrowe ekosystemy będą bardziej odporne na zmiany klimatyczne, i zdolne do utrzymania dostaw usług ekosystemowych, od których zależy życie i dobrobyt nas samych, jak i innych istot, z którymi dzielimy Ziemię.**

Wpływ na klimat	Adaptacja oparta na ekosystemach
Nasilenie susz	stosować odpowiednie praktyki w rolnictwie i leśnictwie, by zwiększyć zdolność zatrzymywania wody i złagodzić skutki susz
Ekstremalne upały	zielonych w miastach, by poprawić mikroklimat i jakość powietrza
Powodzie	utrzymywać i odtwarzać tereny podmokłe i koryta rzek, które działają jak naturalne bariery przeciwpowodziowe
Zwiększone ryzyko pożaru	wprowadzać różnorodne kultury leśne, które wykazują większą odporność na ataki szkodliwych organizmów i stwarzają mniejsze zagrożenie pożarowe

Źródło:

Europa o klimacie

Natura 2000 w Europie

Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl

Program powstał w odpowiedzi na uboczne skutki rozwoju cywilizacyjnego, czego efektem jest między innymi:

- spadek różnorodności biologicznej,
- nadmierne wyczerpywanie zasobów naturalnych,
- fragmentacja ekosystemów.

<https://natura2000.gdos.gov.pl/natura-2000-w-europie>

Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

Kalendarium wzmocnienia ochrony prawnej zasobów środowiskowych w Europie:

1971 r.- Konwencja Ramsarska dotycząca ochrony obszarów wodno-błotnych

1979 r. - Konwencja Bońska o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

1982 r.- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz siedlisk przyrodniczych

1992 r.- Konwencja z Rio (Konwencja o zachowaniu różnorodności biologicznej) - w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych na temat Środowiska i Rozwoju + inne dokumenty określające fundamentalne zasady w polityce społeczno-gospodarczej nakazujące uwzględniać ochronę środowiska

1992 r.- tzw. dyrektywa siedliskowa (jako akt prawa ściśle powiązany i rozwijający wizję działań nakreślonych wcześniej w odniesieniu do ptaków)która zobowiązała państwa członkowskie Unii Europejskiej do wprowadzenia podstaw prawnych dla rozwoju sieci obszarów chroniących zagrożone w skali europejskiej gatunki roślin, zwierząt i rodzaje siedlisk przyrodniczych

30.11.2009 r. - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zastąpiła dyrektywę ptasią z 1979 r.)

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to system obszarów stanowiących spójną sieć umożliwiającą ochronę zasobów przyrodniczych na obszarze Unii Europejskiej. Obowiązek wyznaczania obszarów Natura 2000 dotyczy wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

<https://natura2000.gdos.gov.pl/natura-2000-w-europie>

Natura 2000 w Polsce

Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl

- Sieć Natura 2000 jest najmłodszą formą ochrony przyrody w Polsce, ponieważ zaczęła obowiązywać dopiero od momentu przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej, czyli od roku 2004.
- Obszary Natura 2000 są rozproszone po terenie naszego kraju, dlatego tworzone są powiązania między nimi, tak zwane: korytarze ekologiczne.

Więcej na ten temat można przeczytać na:
www.natura.ceo.org.pl/artykuly-natura-2000

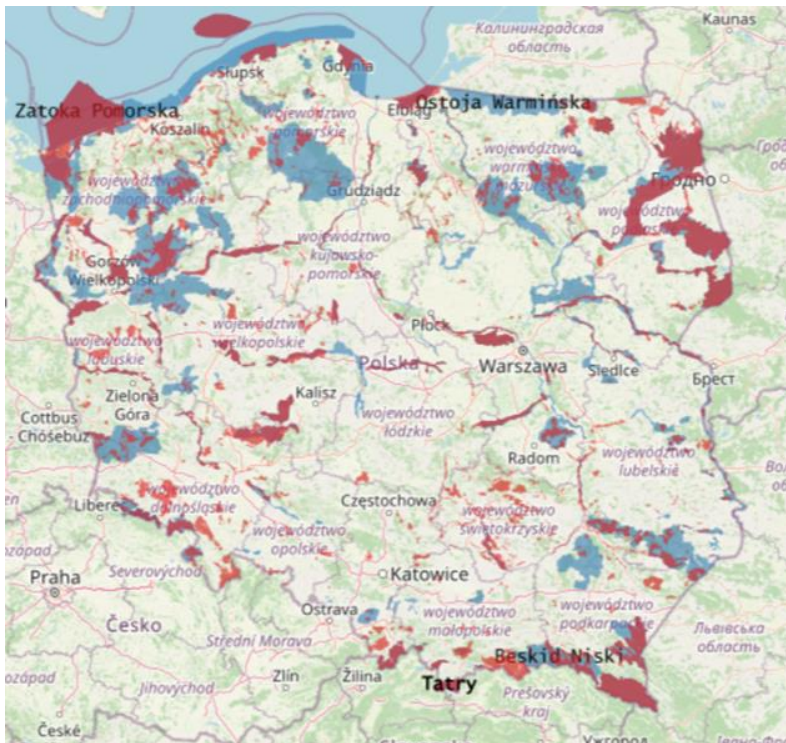
Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

Natura 2000 w Polsce

Mapa obszarów: Natura 2000:
Obszary Specjalnej Ochrony i
Specjalne Obszary Ochrony

Mapa korytarzy ekologicznych 2012

Kalendarium wzmocnienia ochrony prawnej zasobów środowiskowych w Polsce:

k.l.90-tych XX w. - początek przygotowań do wprowadzenia sieci Natura 2000 w Polsce, wstępne analizy zasobów siedlisk i gatunków wymagających ochrony w sieci oraz siedlisk i gatunków wymagających ochrony w Polsce, a nieobecnych w krajach starej Unii Europejskiej

2001 r.- Koncepcja sieci Natura 2000 w Polsce - dokument zawierający wstępną identyfikację i opisy obszarów, wykazy siedlisk i gatunków oraz form ochrony na obszarach proponowanych do sieci, a także mapy przedstawiające umiejscowienie tych obszarów

2002-2003 - rozwijanie koncepcji sieci Natura 2000 w Polsce zgodnie z wymaganiami przedstawionymi przez Komisję Europejską (angażowanie niemal wyłącznie specjalistów, brak kampanii społecznej)

16.04.2004 r.- Ustawa o ochronie przyrody- Natura 2000 najmłodszą prawną formą ochrony przyrody w Polsce

2007 r. - skarga Komisji do Trybunału o niewystarczające wyznaczenie obszarów specjalnej ochrony ptaków przez Polskę

2008 r. prace nad kolejnym rozszerzeniem sieci specjalnych obszarów ochrony siedlisk po uwzględnieniu konsultacji społecznych

2009 r. wycofanie skargi z Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich dotyczącej niekompletności sieci Natura 2000 w Polsce

23-25.11.2009 r. seminarium biogeograficzne Natura 2000 dla obszaru Morza Bałtyckiego w Sopocie. Celem spotkania była ocena kompletności sieci Natura 2000 w obrębie Bałtyku (wymóg niewielkich uzupełnień)

24-25.03. 2010 r., Warszawa, Bilateralne Seminarium Biogeograficzne weryfikujące kompletność sieci specjalnych obszarów ochrony siedlisk w Polsce (konieczność uzupełnień, ale skala niewielka w porównaniu do początkowych braków)

2010-2012 - opiniowanie projektowanych nowych i zmienianych istniejących obszarów Natura 2000

<https://natura2000.gdos.gov.pl/natura-2000-w-polsce>

Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

CZYM JEST EUROPEJSKI ZIELONY ŁAD

To plan działania na rzecz zrównoważonej gospodarki Unii Europejskiej, który powstał w odpowiedzi na zmianę klimatu i degradację środowiska naturalnego

Cele UE:

Osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.

Ochrona życia ludzkiego, zwierząt i roślin poprzez ograniczenie zanieczyszczeń

Wspieranie przedsiębiorstw na drodze do światowego przywództwa w dziedzinie czystych produktów i technologii

Zapewnienie, aby transformacja odbywała się w sposób sprawiedliwy i włączający

Źródło: [Czym jest Europejski Zielony Ład](#), Komisja Europejska, 2019

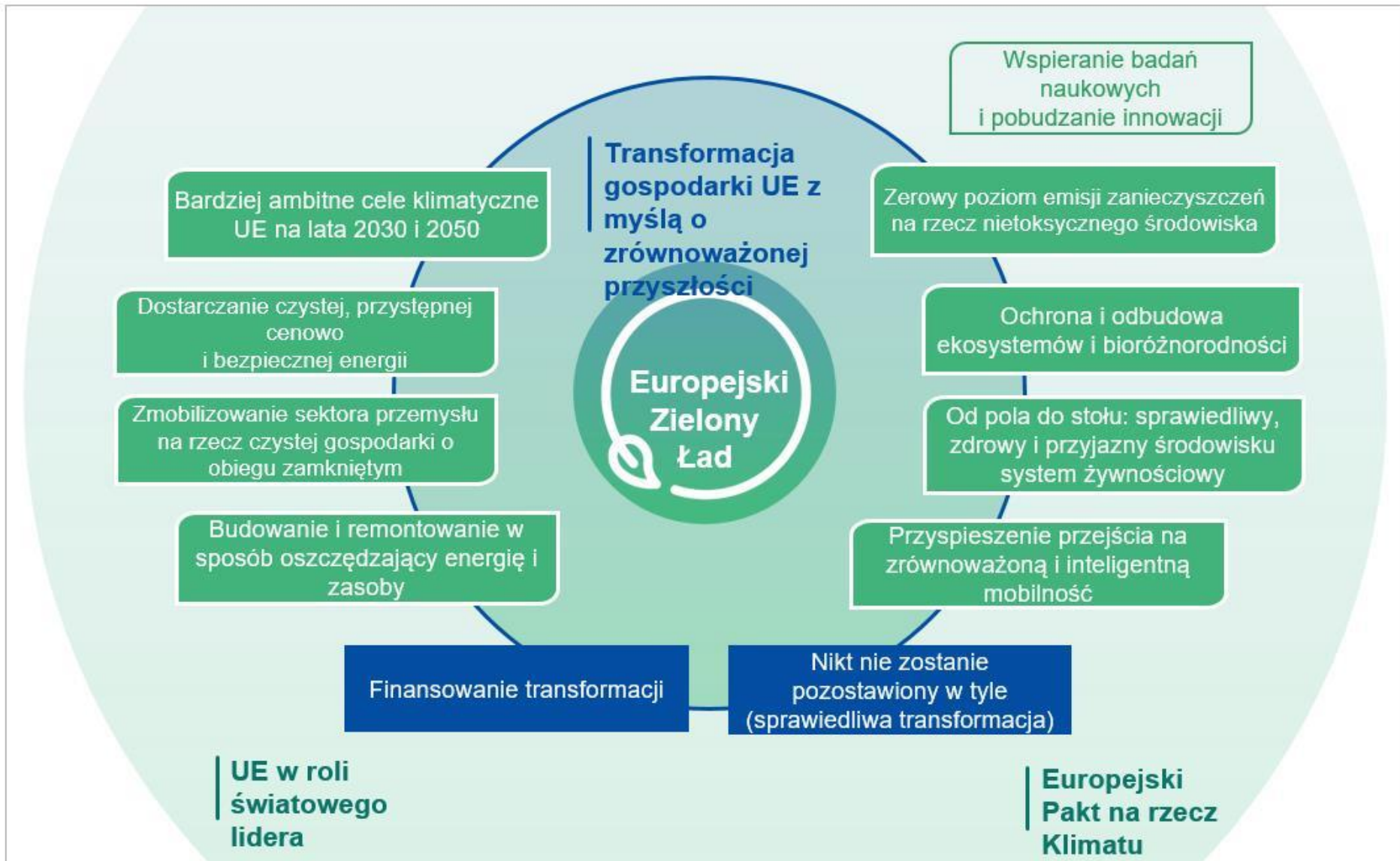

Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

STRATEGIA OCHRONA I ODBUDOWA EKOSYSTEMÓW I BIORÓŻNORODNOŚCI

Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

DLACZEGO RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA JEST WAŻNA DLA UNII EUROPEJSKIEJ?

Różnorodność biologiczna ma zasadnicze znaczenie dla życia (żywność, zdrowie i leki, surowce; rekreację i dobre samopoczucie zapewnione przez naturę)

Zdrowy ekosystem służy jako filtr powietrza i wody, dzięki czemu klimat pozostaje w równowadze, odpady stają się ponownie zasobami, a rośliny uprawne są zapylane i dają żyzne plony.

Ze względu na niezrównoważoną działalność człowieka przyroda ginie na naszych oczach. (W ciągu ostatnich 40 lat łączna wielkość populacji dzikich gatunków na świecie zmniejszyła się o 60 proc. Wyginięciem zagrożonych jest 1 milion gatunków.)

Odbudowa lasów, przywracanie żyznych gleb i terenów podmokłych oraz tworzenie terenów zielonych w miastach to niezbędne czynniki przeciwdziałania zmianie klimatu, których wdrożenie jest niezbędne do 2030 r.)

Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

Źródło: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/eu-biodiversity-strategy-2030_pl

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Elementy strategii na rzecz bioróżnorodności

1. NOWE TERENY NATURA 2000 - objęcie ochroną nowych terenów:

- co najmniej 30 proc. gruntów w Europie oraz,
- co najmniej 30 proc. mórz w Europie,
- rozbudowa sieci korytarzy ekologicznych,
- bardziej rygorystyczna ochrona unijnych lasów.

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/eu-biodiversity-strategy-2030_pl

Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Elementy strategii na rzecz bioróżnorodności

2. Odbudowa zdegradowanych ekosystemów na lądzie i morzu, m.in.:

- odbudowy zasobów przyrodniczych, również na terenach Natura 2000,
- przywrócenie co najmniej 25 tys. km rzek w UE do stanu charakterystycznego dla rzek swobodnie płynących,
- zasadzenie 3 mld drzew do 2030 r,
- tworzenie terenów zielonych w miastach
- zwiększenie skali rolnictwa ekologicznego,
- powstrzymanie i odwrócenie procesu spadku liczebności owadów zapylających
- ograniczenie stosowania pestycydów,

Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

Źródło: [Michael Gaida](#) z [Pixabay](#)

1. Co sądzicie na temat tych inicjatyw?

1. Dlaczego trzeba chronić przyrodę w ten sposób?

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Dziękujemy za uwagę!

Autorki:

Bernadetta Białek

Justyna Zamojda

**Fundacja Centrum
Edukacji**

Obywatelskiej

ul. Noakowskiego 10
00-666 Warszawa

www.ceo.org.pl

www.blog.ceo.org.pl

Kontakt

justyna.zamojda@ceo.org.pl

Odpowiadaj
na globalne
wyzwania

Europa o klimacie

